

عنوان مقاله:

تثبیت جایگاه ایزد بهرام اسطوره جنگ پیش زرتشتی ایرانیان باستان در معارف زرتشتی

محل انتشار:

مجله عرفانیات در ادب فارسی، دوره 3، شماره 10 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسنده:

محمدعلی روشنی نژاد

خلاصه مقاله:

اوستا کتاب مقدس زرتشتیان است. اوستا همچنین نامی است که به مجموعه متون مقدس دین سنتی مزدیسنايان گفته می شود و دارای بیست و یک یشت است و بهرام یشت، یشت چهاردهم به این ایزد پیروزی (ورثرغنه) اختصاص دارد که از کهن ترین بخش های اوستای متاخر بوده و دارای عناصر بدوی است. بهرام یشت از جمله یشت هایی است که خوب حفظ نشده است با این حال تصویر روشن و جامعی از الوهیت وی به دست می دهد. بهرام یشت مشتمل بر شصت و چهار بند است که درباره تجسم هایی است که این ایزد به زرتشت ارائه می کند؛ مثل باد، گاو نر (ورزا)، اسب، شتر، گراز نر، جوان (پانزده ساله)، پرنده، قوچ، گوزن و مرد. (۱-۲۸) همچنین نیروها و هدایایی چون پیروزی در اندیشه، گفتار و کردار را که به زرتشت و کسانی که طبق آیین دینی، او را ستوده اند یکایک برشمرده و به آن ها ارزانی می دارد (۳۱-۳۳)؛ توصیف پر جادویی ویژه ای که در جنگ ها باعث شکست ناپذیری می شود (۴۴-۴۶)؛ و سرانجام با ستایش و یزش، این یشت پایان می پذیرد (۶۴-۴۷). بهرام در عصر آریایی ها به دلیل نیروهای بسیارش در تمامی جنبه ها بدل به الگوی مردانگی شد. او همچنین دارای ویژگی های مشابهی به عنوان ورتره (Vrtrahan) ایندیره ودایی است. هندی ها او را به عنوان بزرگترین جنگجو، عاشق پیشه و نوشنده ستایش می کردند. این خدای هندی اصالتا شخصیت انتزاعی فرو دست تری داشت. ایرانیان نیز به او (ایندیره) به خاطر تمایل وافرش به نوشیدنی هوم (saoma) نسبت دیو دادند اما اعتبار، احترام و لقب ممتاز ورتره را که در متون ودایی به عنوان «دفع کننده تهاجم و حمله» آمده بود، بازسازی کرده و او را به مقام ایزدی رساندند که همان شکل ورثرغنه یا ایزد جنگ ایرانیان است.

کلمات کلیدی:

,Avesta-Yašt, Mazdayasnas, Bahrām (vərəθraϷna), Indra, haoma (saoma)v
اوستا، یشت، مزدیسنايان، بهرام (ورثرغنه)، ایندیره، هوم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1724942>

